

Innledning

Å styrke privat sektor og å bygge opp bærekraftige private bedrifter i utviklingsland er anerkjent som sentrale tiltak for realisering av bærekraftsmålene (SDG). Lønnsomme bedrifter genererer skatteinntekter for stater. Å øke beskatningsgrunnlaget setter stater i stand til å bruke mer på infrastruktur og offentlige tjenester.

Norfunds mandat er å bidra til å utvikle bærekraftige selskaper og næringer i utviklingsland, selskaper og næringer som på grunn av høy risiko ellers ikke ville bli startet opp. Hensiktsmessig, nøktern og åpen skatteatferd er et sentralt element i investorenes og investeringsobjektene samfunnsansvar. Som ansvarlig investor krever Norfund at alle virksomheter vi investerer i har god eierstyring og selskapsledelse, samt forsvarlig praksis når det gjelder miljø og sosiale forhold.

Ansvarlig skattepolicy er et grunnprinsipp for Norfunds virksomhet og er basert på de følgende dokumenter:

- Lov om Statens investeringsfond for næringsvirksomhet i utviklingsland (Norfundloven)
- Norfunds vedtekter
- Brev fra Utenriksdepartementet, «Norfund's investments through third countries» (Norfunds investeringer gjennom tredjeland), datert 25.8.2014, med referanse til Prop. 93 S (2013-2014) «Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2014» og Stortingets behandling av denne
- EDFIs prinsipper for skatteansvar i utviklingsland

Syv grunnprinsipper:

Norfunds behandling av skatterelaterte saker er basert på syv grunnprinsipper:

1. Norfund erkjenner at skatteinntekter er grunnleggende for utviklingslands evne til å finansiere infrastruktur og offentlige midler og å stimulere til bærekraftig utvikling.

Vellykkede selskaper vil bidra til økte skatteinntekter, hvilket setter en stat i stand til å yte tjenester som utdanning, helsevesen og offentlig infrastruktur. Vellykket næringsutvikling, som genererer skatteinntekter til vertslandene, er en viktig utviklingseffekt for Norfund.

Gjennom sin virksomhet etterlever Norfund de gjeldende lover og retningslinjer som er utarbeidet av sin eier, den norske stat.

Norfund erkjenner rollen beskatning spiller i sin rapportering om utviklingseffektivitet ved å inkludere opplysninger om hvor mye skatt deres partnere har betalt samlet sett. Dette fungerer som et supplement til andre utviklingsindikatorer og bidrar til å posisjonere utviklingsfinansieringens rolle når det gjelder å nå bærekraftsmålene (SDG).

2. Næringene som Norfund investerer i skal betale skatt til de landene de har virksomhet i og der inntektene genereres.

Norfund fordrer at alle virksomheter det investeres i utviser ansvarlighet med hensyn til skatt og etterlever lokal skattelovgivning. Alle selskaper som Norfund investerer i skal betale skatt og avgifter til sine vertsland.

Norfund fordrer at virksomheter det investeres i utviser åpenhet mot myndighetene i vertslandet.

Norfund er en minoritetsinvestor og kan ikke påta seg rollen som lovgiver, reguleringsorgan, revisor eller skatteinspektør i andre lands jurisdiksjoner. Gjennom aktivt eierskap bestreber Norfund seg imidlertid på å sikre at alle selskapene vi investerer i blir drevet profesjonelt og med ansvarlighet og forutsigbarhet. Når nødvendig, etableres bindende handlingsplaner for å sikre at selskapene iverksetter de standarder man er enige om i løpet av investeringsperioden.

Som med-investor vil Norfund bidra til økt bevissthet om etterlevelse av skattelovgivning, også hos tredjepartsinvestorer, selv om Norfund ikke kan påta seg ansvar for sistnevntes handlinger.

Norfund respekterer utviklingslands suverene rett til å bruke skattepolitikk for å forvalte sin økonomi. Norfund vil ikke bidra til skadelig skattepraksis gjennom å forhandle om skattefritak for selskaper vi investerer i. Imidlertid vurderer Norfund det som hensiktsmessig at selskaper vi investerer i tar i bruk målrettede skatteinsitamenter, inkludert skattelettelser, skattekrav og skattefritak.

3. Norfund støtter ikke aggressiv skatteplanlegging og tar ikke del i kunstige ordninger for å redusere beskatning.

Norfund fordrer at selskapene vi finansierer utviser en ansvarlig og åpen atferd når det gjelder skatt og oppfordrer dem til å være åpne om sine skatteforhold også overfor offentligheten. Norfund vil videre oppfordre sine med-investorer til å gjøre det samme.

Norfund bestreber seg på å ikke delta i potensielt skadelig skattepraksis, der det er vesentlig risiko for at en partner unndrar seg skatt eller vil drive med skatteomgåelse. Før en investering virkeliggjøres, foretar Norfund en selskapsgjennomgang som står i forhold til den foreslåtte investerings omfang og type, for å vurdere risikoen for at et selskap man vurderer å investere i tar i bruk uansvarlig skattepraksis. Norfund fordrer at:

- **Selskaper det investeres i etterlever skattelovgivningen.** Selskaper det investeres i må etterleve alle gjeldende lover og forskrifter i landene de har virksomhet i.
- **Selskaper det investeres i bør ikke ta del i uthuling av et lands skattegrunnlag og overskuddsflytting.** Selskaper det investeres i bør ikke ta i bruk konserninterne transaksjoner eller upassende internprising for kunstig å flytte skattepliktig fortjeneste fra landene de har virksomhet i.
- **Selskaper det investeres i bør ikke ta del i aggressiv skatteplanlegging.** Selskaper det investeres i bør ikke ta del i noen form for aggressiv skatteplanlegging som tapper det lokale skattegrunnlaget.

Hvis en selskapsgjennomgang viser indikasjoner på uansvarlig skatteatferd, samarbeider Norfund med selskapet det er investert i for å utvikle hensiktsmessig bedring, som kan inkludere krav om å melde om manglende etterlevelse til de relevante skattemyndigheter eller utvikling av skatteprosesser og skattesystemer, hvilket reduserer fremtidig risiko for manglende etterlevelse.

Norfund vurderer jevnlig skatteansvaret hos selskapene vi investerer i og følger med på selskapenes realisering av eget skatteansvar.

Norfund undersøker også bakgrunnen til med-investorer og deres slutt-begunstigede basert på klare retningslinjer for vurdering av partner-risiko. Partnerens kompetanseområde og kunnskap, tidligere og nåtidige posisjoner, forhold og investeringer, andre roller i samfunnet og omdømme er blant de faktorer som vurderes nøye.

4. Norfund bestreber seg på å begrense bruken av Offshore finanssentre (OFCer). OFCer brukes bare der det er nødvendig for å etterleve fondets utviklingsprioritering med å investere i høyrisiko-markeder og for å beskytte fondets kapital.

Offshore finanssentre (OFCer) tilbyr stabile jurisdiksjoner som kan dempe vesentlig investeringsrisiko når det investeres i fattige land med kapasitetsknapphet. Bruken av mellomliggende jurisdiksjoner kan være nødvendig for å fremskaffe et stabilt økonomisk, juridisk og regulerende investeringsmiljø som fremmer Norfunds utviklingseffekt (for eksempel ved å øke kapasiteten til å mobilisere andre investorer og generere investeringer for å fremme forretningsutvikling, og derved øke lokale skatteinntekter og lokal vekst).

Norfunds bruk av mellomliggende jurisdiksjoner er alltid motivert av fordeler som ikke er skatterelaterte og aldri av å unngå å betale skatt til vertslandene for investeringene eller å unndra seg offentlighet. Norfund setter pris på sivilsamfunns og politikeres innsats for å kjempe for åpenhet og bekjempe ulovlige kapitalbevegelser.

Norfund aksepterer ikke bruk av holdingselskapsstrukturer hvis målsettingen er å utnytte asymmetrisk skattemessig behandling til ulempe for vertslandet. Asymmetrisk skattemessig behandling betyr en situasjon der land behandler det samme skatteobjektet på forskjellige måter og denne asymmetrien utnyttes for å unngå beskatning i utviklingslandet.

Norfund bestreber seg på å investere i holdingselskaper og fond som er registrert i land som *etterlever* de stadig strengere standardene til [Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes](#), inkludert automatisk utveksling av skatteopplysninger (AEIO), og/eller gjennom land som Norge har avtaler om utveksling av skatteopplysninger med. I visse tilfeller kan Norfund investere gjennom holdingselskaper og fond som er registrert i land som *i stor utstrekning etterlever* standardene. I så fall skal investerings-dokumentasjonen inneholde en forklaring. Med disse forutsetningene er andre relevante utvelgelseskriterier for bruk av OFC geografisk plassering og etablerte skatteavtaler med landet det investeres i, så vel som allerede etablerte forhold til selskapet det investeres i eller til med-investor.

Direkte investeringer kan foretas i alle utviklingsland uansett hvordan de aktuelle land er klassifisert, også om de ikke er klassifisert i det hele tatt, av Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes.

5. For investeringer i fond, fordrer Norfund at fondets investeringsprinsipper er i samsvar med Norfunds oppgaver og prinsipper både når det gjelder selskapene fondet investerer i og de forvaltningsselskapsstrukturer det bruker.

Norfund fordrer også at selskaper som er del av et fonds administrative struktur og deres aksjonærer innberetter inntekter relatert til den godtgjørelse som betales av fondet i samsvar med skattelovgivningen i det enkelte land.

6. Norfund fremmer åpenhet ved å tilgjengeliggjøre prosjektspesifikk informasjon i den grad mulig og innen de juridiske rammer for partner-beskyttelse.

Norfund tar sikte på å tilveiebringe nøyaktig informasjon til sine interessenter og andre interesserte parter om sine aktiviteter og investeringer.

Årlig og på et land-for-land grunnlag publiserer Norfund den sum av skatter og avgifter som selskapene vi investerer i samlet betaler til stater og juridiske domisiler til fond og investeringsobjekter. Norfund bestreber seg på å fremme åpenhet i informasjon om skatter betalt i mål-landene, samtidig som partner-informasjon behandles konfidensielt. Som en generell regel forventer Norfund at nye investeringsobjekter tillater Norfund å publisere en land-for-land analyse av hvordan og hvor deres virksomhet genererer økonomisk verdi, hvor den verdien beskattes og mengden skatt som betales. Disse åpenhetsprinsippene kan frafalles i visse tilfeller. I så fall skal investeringsdokumentasjonen inneholde en forklaring.

Norfund fordrer åpenhet om endelig reelt eierskap til partnere. Dette inkluderer også personer som utøver den endelige reelle kontroll over en juridisk person eller et arrangement. Som en generell regel forventer Norfund at selskaper det investeres i tillater Norfund å, på forespørsel, publisere informasjon om de endelige reelle eiere¹. Disse åpenhetsprinsippene kan frafalles i visse tilfeller. I så fall skal investeringsdokumentasjonen inneholde en forklaring.

Norfund fordrer at skattemyndighetene i de relevante land gis innsyn i selskapsstrukturen til prosjektselskapet og eventuelt konsernet det er en del av.

Norfund bidrar til åpenhet om skatteinformasjon gjennom egen virksomhet så vel som gjennom debatt om skatterelaterte saker. Norfund er aktivt engasjert i å fremme skattepolitisk utvikling og samarbeid med andre europeiske utviklingsfinansierings-institusjoner og andre relevante organer.

7. Norfund vil fortsette å følge med på skattespørsmål og vil jevnlig revidere disse prinsippene, som et minimum annethvert år, med sikte på å beholde en praksis som er i samsvar med de internasjonale standarder som utvikles og med beste praksis hos multilaterale og bilaterale utviklingsfinansierings-institusjoner. Sivilsamfunnet vil også være involvert i fremtidige revisjonsprosesser.

Norfunds tilnærming til skattestyling og risikostyring

Norfunds skattepolitikk bestemmes, i likhet med fondets generelle forretningsstrategi, av styret.

Norfunds administrerende direktør har ansvaret for daglig praksis basert på Norfunds skatteprinsipper og nødvendig utvikling av Norfunds skattestrategi i lys av lovendringer, skattepraksis under utvikling og andre skattepolitiske saker. Enhver sak som ville innebære avvik fra disse prinsippene skal legges frem for styret, som fatter beslutning.

¹ Endelige reelle eiere defineres som fysiske personer som direkte eller indirekte kontrollerer mer enn 10 prosent av investeringsobjektets egenkapital.

Norfund er ved lov fritatt fra norsk selskapsskatt, men betaler ellers norske skatter og avgifter, inkludert arbeidsgiveravgift. Norfunds forhold til skattemyndighetene og sivilsamfunnet er basert på prinsipper om integritet, åpenhet og rettferdighet, med et felles mål om samarbeidende etterlevelse og en felles positiv skattefremtid.

